

ПОКРОВИТЕЉИ ИЗДАЊА:

**МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ,
НАУКЕ И
ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И
ОПШТИНА КОВИН**

Издавач

Дани ћирилице Баваниште

За издавача

Милица Живковић

Уредници

Милица Живковић

Бојана Рајић

Рецензенти

др Рајка Уљмански

Сарадници

проф. др Бошко Сувајдић

Љиљана Симић

Лектор

Др Рајка Уљмански

Технички секретар

Божана Ерић

Драгана Трајковић

Корице

Драгица Биљић

Фотографије

Милан Живковић

Тираж 3000

имејл danicirilice@gmail.com

Штампа „Графос“ Баваниште

Баваниште, 2021.

**З Б О Р Н И К
ДЕЧЈИХ РАДОВА**

**ТЕМА:
СЛОБОДА**

Баваниште 2021.

ЗА УСПОМЕНУ

ВЕРА СЕКУЛИЋ, иницијатор и творац Дана ћирилице и председник КУД-а „Аца Обрадовић“, преминула је 9.јула ове године. Њен одлазак оставио је болну и трајну празнину.

Вера је рођена 4. августа 1954. године у напредној паорској породици у Баваништу, где је завршила основну школу. Гимназију је похађала у Ковину, а Вишу економску школу у Београду. Готово цео радни век провела је у ковинској „Звезди“.

Волела је децу, књижевност, економију, традицију... Била је космополита, а у исто време и велики локалпатриота јер све што је радила, од прве идеје до последње мисли, било је везано за Баваниште. Захваљујући њој, њеном раду и њеном залагању ово село је постало познато, не само у Србији, него и у целом свету, где год живи наш народ.

Највише времена, пажње и љубави посветила је младима и њиховом васпитању, даровала им је људске савете, учила их раду и дисциплини, дружењу и толеранцији и они су стасавали уз њу,

уживајући у радостима живота. Својим стручним искуством, а и животном мудрошћу, била је ослонац, подршка, а и најбољи пријатељ младима. Снагом своје личности штитила је њихове интересе и несебично им поклањала речи подршке, пажње и топлине.

Њеним одласком остала је празнина у срцима свих оних који су је познавали, али ће се памтити њена доброта, ведрина, љубав према људима и животу. Памтиће се племенитост, пожртвованост и топлина коју је ширила око себе; причаће се о њеној мудрости и оданости, а посебно о неисцрпној енергији коју је уложила у културни развој свог завичаја.

Част је било познавати је!

Др Рајка Уљмански

МЛАДИ ЗНАЈУ ШТА ЈЕ СЛОБОДА

Млади аутори, сва три узраста, показују да им је понуђена тема интересантна и блиска, те су јој пришли одговорно, надахнуто и с љубављу. Пишу о општој симболици слободе, „слобода је велика као небо, велика као река, велика као школа, велика као нада“, она је и у природи, слободно је дрво, птица на грани, риба у води, слободан је ваздух, слободни су сунце и месец...

У неким радовима доминира патриотски елеменат и оживљавају се успомене на прошлост, помињу се истакнути борци за слободу, жртве и различита страдања, али и резултати, односно благодети које су из тога проистекле. Један ученик поручује: „Да имам чаробну моћ, послао бих слободу свима!“.

Ученици пишу о слободи маште, мисли и стваралаштва. Знају да оригинална дела настају у тренуцима уметничке слободе, јер слобода је бити

слободан у души, ослобођен свих предрасуда, стајати усправно и „кад се све руши“. Млади желе да живе слободно, да говоре и пишу слободно, али и да воле слободно. Дакле, слобода је могућност да слободно делују и остварују своје идеје, а то подразумева и дружење са пријатељима, уживање у друштвеним, верским и свим другим активностима.

Некима је слобода значајна јер се из „семена љубави сеје“, а брани се животима, па желе да никад и нигде не буде рата. Схватају, такође, наши млади аутори да својом слободом не смеју угрожавати друге, зато је слобода и кад признаш да ниси у праву, кад се извиниш и кад се мењаш, кад слушаш другог и прихватиш га какав јесте, кад си толерантан и човекољубив.

И овогодишњи конкурс текао је у тешким данима пандемије, па се и ова тема наметнула у више ученичких радова. Околности су ограничиле слободу, маска на лицу постала је симбол неслободе. Деца желе да се ослободе ове невоље, да слободно загрле друга и другарицу, да се ухвате за руке и да учитељица држи час комплетном одељењу.

На крају, треба истаћи да су аутори ових текстова показали уметничку зрелост и у стиху и у прози, умеће у развијању приповедачког тока, као и способност прецизног сликања и нијансирања спољашњих особина и унутрашњег карактера, нарочито у области духовне и мисаоне слободе, а посебно у односу на књижевно уметничко стваралаштво.

**НАГРАБЕНИ
ЛИТЕРАРНИ РАДОВИ
УЧЕНИКА ОСНОВНИХ И
СРЕДЊИХ ШКОЛА**

**Јана Башовић, ученица IV⁶ ОШ „Никола
Тесла“, Београд, прва награда**

Чуј ме, свете!

Чуј ме, чудесни свете,
Моје име је Дете.
Моје име је Срећа на свету највећа.
Зашто, чудесни свете,
Сви знају за моду,
А нико не зна за слободу?
Слобода је велика,
Велика као небо,
Велика као река,
Велика као школа,
Велика као нада
И лепа као бела рада.
Мој чудесни свете, чуј ме!
Желим мир, желим срећу, желим књигу...
Желим звезде смејалице,
Пчелице и петице.
Хоћу игру и забаву, смех и шалу,
Понекад и грдњу малу.
Да ли си ме чуо, свете?
Моје име је Дете!!!!

**Љубица Мијалковић, ученица III² ОШ
„Љупче Шпанац“, Бела Паланка, прва
награда**

Слобода

Слобода је дрво и птица на грани,
слобода је када се земља животом брани.
И ваздух и Сунце које нас греје,
она се из семена љубави сеје.

Нико на свету нема права,
да нашу слободу угрожава.
Крвљу је она предака писана
и зато не сме бити избрисана.

Из тешких дана, рата и боли,
споменик ме један сећа и моли:
„Чувај се, дете, и земљу свету,
буди слободна ко птица у лету.
Не дај никоме да ломи ти крила,
лети слободно, ма где год била.

Туђе не дирај, своје гради,
вредно и марљиво увек ради.
Поштуј себе и друге људе,
нека ти то аманет буде!“

**Ђорђе Раденковић, ученик IV^з ОШ „Вук
Карацић“, Књажевац, прва награда**

Слобода

Да земљом нашом влада мир,
за слободу и радост свој деци
много људи животе је дало,
а то су наши преци.

У својој лепој земљи
ја сам као птица у лету,
као мала риба у води
уживам у својој слободи.

Ја мирно лежем да спавам
и не сањам ружне снове,
ја слободно растем и дишем
и пишем стихове ове.

Свако биће на земљи овој
рођено је слободно да живи
да небом птице лете,
а не нечије ракете.

Да светом влада љубав,
да се сви воле као мама и тата,
да живимо у слободи и миру,
да никада не буде рата.

Да имам неку чаробну моћ,
послао бих слободу свима,
да ратови у свету престану
и да све људе видим са осмесима!

**Ненад Савић, ученик I2 ОШ „3. октобар”, Бор,
друга награда**

Слобода

Слобода је кад признаш себи да ниси у праву,
кад прихватиш другог какав јесте.

Слобода је кад се извиниш и кад се мењаш,

Слобода је када растеш и кад се смејеш.

Слобода је када плачеш и кад си срећан,

Слобода када слушаш друге, а и себе.

Слобода је када мотив имаш да све што дајеш, то
и имаш,

а то је љубав права и лепа, љубав која окреће
свет

и због тога си ти млад и леп!

Теодора Симић, ученица IV₁ ОШ „Светозар Марковић“, Лапово, друга награда

Слобода

Седим у својој соби и покушавам да учим природу. Мисли ми стално прекидају речи мајке која објашњава сестри нешто из историје.

Наиме, сестри није јасно због чега су се водили толики ратови, па сад то мора да учи. Зашто је „слобода“ гонила људе да гину за њу. Мама прича о устанцима српског народа, па о балканским ратовима, па Првом и Другом светском рату. Каже да су људи патили у ропству, да је то био тежак живот и да им је слобода била нешто весело и светло, да се народ борио да скине окове да би певао у слободи.

Тако је било некада. Сада, када се неко понаша мало другачије од других, кажемо да се слободно понаша. Када моју сестру задиркујемо зато што нема дечка, она каже да хоће да буде слободна као птичица на грани. Када се моја дружина скупиле у игри, ја једва чекам да се ослободим школских обавеза и истрчим код њих. Мој деда често позове маму да пита да ли је слободна да дође да му спреми ручак. Комшиница најављује свој долазак на кафу ако је бака слободна. Тата зове распоредног на послу да чује да ли сутра ради или је слободан.

Много различитих значења има реч „слобода“. Тренутно, у овој ситуацији у којој се налазимо, желим да се ослободимо маски, да слободно загрлим другарицу и седим са њом у клупи, да се ухватимо за руке и да учитељица слободно одржи час пред целим одељењем.

**Лена Давидовић, ученица IV^з ОШ „Жарко
Зрењанин“, Кикинда, трећа награда**

Хоћу слободу

Хоћу слободу
јер сам дете
и зато ме добро
саслушај, свете.

Ја не желим свет
у ком има рата
и у ком може
човек да страда.

Не желим ни свет
у ком су деца гладна
и у ком их не одгајају
мама и тата.

Не желим ни свет
који је препун дима,
јер он живим бићима
не прија.

Ја желим свет
у ком Сунце стално греје
и у ком се свако дете
увек смеје.

Желим свет
у ком су све куће
слаткиша пуне
и свет у ком облаци
имају укус шећерне вуне.

Желим свет
који је препун
дечје игре и смеха
и у ком има много дрвећа
и прелепог цвећа.

Хоћу слободу
јер сам дете
и зато ме добро
саслушај, свете.

Нина Картаљевић, ученица IV⁵ ОШ „Вук Караџић“, Врање, трећа награда

Слобода

Од другог разреда сам члан градске библиотеке. Када узмем нову књигу, често ми друштво праве родитељи.

Посетивши библиотеку, последњи пут, приметила сам да је у галерији поред ње постављена изложба. Ушли смо да погледамо слике. Једна ми је посебно привукла пажњу. Била је помало мутна, али веома занимљива и живописна, чинило ми се да је на њој пас који чува овце. Тада је пришао тата, гласно је закључио да на слици види вука који хоће да нападне овце. И мама нам се придружила, њено виђење је било потпуно другачије од наших. Сматрала је да се човек маскирао у неку животињу налик псу и да са пушком у руци чува стадо од вукова. Тата и ја смо се од срца насмејали. И даље не знам ко је од нас троје био у праву. Знам сигурно да је свако имао слободу да изрази своје мишљење. И не само ми, сви људи на овом свету требало би да имају право на слободу говора и изражавања.

Таква слобода је мени драгоцен, желим да је имам у животу и свим срцем ћу се борити за њу.

**Јелена Радонић, ученица 12 ОШ „Бора Радић“,
Баваниште, трећа награда**

Слобода

Наша слобода је наша учионица.

Када слушамо, онда је слушаоница.

Када читамо, онда је читаоница.

Када смо немирни, онда је причаоница,
а врло често и играоница.

Наша слобода је наша учионица!

Вељко Стојановић, ученик VI₂ ОШ „Бранко Миљковић“, Ниш, прва награда

Слобода

Волим када се у мојој близини друге особе осећају слободно и немају потребу да носе своје уобичајене маске којима прикривају слабости, тада се и ја осећам комотно и слободно у њиховом друштву. Зато живим поштено, искрено и часно, ослушкујући ону тињајућу варницу необуздане, пустоловне природе која искри у свима нама и нагони нас да понекад пратимо чудесни прст судбине који устрепти наша срца.

Слушао сам од старијих да млади људи често верују како имају моћ да мењају свет, не желећи да беже од стварности, већ тежећи да је поправе. Верују у то и не слутећи да постоје неки зацртани путеви којима морамо поћи и који те снове потискују. Слушао сам и да се понекад део тих снова оствари, бар делимично, у необичним приликама које нам живот приреди...

Безбрижно ходам с другарицом кроз пијацу док она тражи кућног љубимца. Погледом неприметно испитујем црте лица људи. Свака бразда је отисак судбине који живот урезује протоком времена. Нека лица су пријатна, друга не. Ово преда мном, иако насмешено, нимало ми се не допада. Продавац ситних очију и извештаченог осмеха, стоји иза тезге пуне малих, избезумљених животињица, стрпаних у кавезе. Другарица тражи хрчка, док моју пажњу

привлачи један голуб. Остале птице у кавезу мирују, можда и несвесне своје судбине, али он... он се бори... покушава да напусти кавез. Стојим узнемирен призором, другарица и даље бира...

Полако се у мени буди неки пркос, голуб кљуном гризе решетку, баш у близини малих металних врата, као да зна... Добијам велику жељу да му помогнем, али како? То се не сме, постоје правила! Правила за слободу, за спокојан живот, живот без проблема! Достојан живот? Птица се и даље бори, у тренутку ударац! Продавац удара шаком по кавезу с птицама, голуб на трен пада, али... се опет подиже! Другарица и даље бира, гледа, док пркос у мени расте, срце почиње да лупа! Поново ударац! Па још један, са искеженим осмехом на лицу продавца! Голуб поново пада, дрхти и покушава да се сакрије иза других. У том трену доносим одлуку! Срце ми удара махнито, дах се убрзава, а мисли сустижу једна другу! Имам ли... имам ли слободу да... да дарујем слободу!? Дрхтим од снажног удара савести али и страха од казне.

У трену његове непажње прилазим кавезу и полако отварам врата... али... голуб не излази... да ли је могуће, сада када је тако близу... као кроз тунел чујем повишене гласове, другарица ме зачуђено гледа док корачам уназад према неком зиду. Продавац бесно хвата кавез и у том трену... голуб излеће, покушај да га ухвате, перје, његов лет ка крову и даље у небо у светлост...

На лицу осмех, срце лудачки лупа док се повлачим даље ка зиду, галама, видим неки човек љутито показује прстом ка мени. У трену

ме обузе осећај кривице и страха, безбрижни осећај слободе се уруши под налетом тескобе. Срце бије страшно, чујно, у паници која ме преплави. Видим другог човека како ме љутито гледа и креће у мом правцу. Дрхтим док замичем за угао неке бараке. Чујем вику и ужурбаност иза себе. Улазим у полумрачни пролаз и скрећем лево. Скоро вриснух кад пред собом угледах високе решетке некакве оgrade, осврћем се али не видим излаз из ове клопке. Кроз решетке видим пролаз који води до осунчаног дрвореда. Кад бих само стигао дотле. Чујем жамор и кораке у пролазу иза себе.

Крајичком ока спазих иза неких кутија и гајби парче старог лима па се брже провукох поред њих и завукох у угао дрхтећи. Преплави ме помисао, да се само нисам мешао... да сам окренуо главу... да сам се придржавао правила и да ништа нисам предузео... сада... сада бих био... слободан!

У трену када зачух кораке, ту одмах, близу себе и неко љутито мрмљање, срце само што ми не искочи из груди. Задржах дах очекујући да сваког тренутка будем ухваћен и... оптужен! Помислих како је дивно бити слободан, безбрижан и срећан али и колико је узвишено учинити нешто храбро, човечно и добро!

А онда се кораци журно удаљише. Одахнух и дрхтавим рукама померих лим, у пролазу не беше никога. Осмех ми се врати на лице и дисање се лагано успори кад, бесни лавез пса луталице с друге стране оgrade у трену блокира сваки мој покрет. Инстинктивно

одскочих и вриснух под налетом страха. Риђи пас са искеженим зубима је и даље бесомучно лајао. Шта ако су чули мој врисак и сада се враћају овамо да ме ухвате! Бори се... Бори се за спас... Крени!

Потрчах назад у пролаз па на супротну страну поред наслаганих дасака не осврћући се! Пред собом угледах гомилу шљунка, а иза њега излаз на улицу. Потрчах уз шљунак очекујући сваког трена да ме неко зграби и оптужи! Шљунак је клизио под мојим ногама, губио сам ослонац грабећи шакама, прстима, пас је лајао, људи су негде галамили. Грабио сам ка врху гомиле гледајући само напред, ка улици, ка дрвореду, ка... слободи!

Најзад прегазих шљунак, претрчах улицу и замакох за дрвеће. Успео сам... успео, изборио сам се са свима! Колика се неслућена храброст и снага пронађу када се борите за сопствени спас, за сопствену слободу! Поглед ми одлута ка небу, ка Сунцу и у једном трену ми се учини да видим замах крила која понеше птицу високо горе, горе у чистоту и сјај. Осмех ми озари лице, лети, лети, лети слободни друже мој!

Тог дана сам научио колико је илузија слободе варљива, осетљива и крхка и како истинску слободу треба брижно гајити, неговати и чувати када се за њу изборимо. Научио сам и како једно ропство претворено у слободу може изнедрити рушење неке друге слободе у нову патњу и ново ропство. Ћутао сам замишљен, питајући се где су и шта су... границе слободе?

Јована Кундачина, ученица шестог разреда ОШ „Његош“, Берковићи, друга награда

Слобода

Стајала је пред спомеником повијених рамена и тихо плакала. Дрхтавим рукама је покушавала да упали свијећу коју је вјетар изнова гасио. Пришла сам да јој помогнем. Њежно ме помиловала по коси. Била је то Гоша, пријатељица моје баке. Дошла је на гроб своме брату који је погинуо у Другом свјетском рату бранећи своју родну груду и своју вјеру. Није имала више ни браће, ни сестара. На самом почетку рата усташе су јој убиле мајку, на кућном прагу. Остали су сами, отац и она, као сагорјели пањеви. Дубоко ме дирнула њена туга док сам је посматрала како милује братову слику на споменику. Тихо је говорила: „Ево, дошла сам да ти нешто кажем. Добићу унука и даћу му твоје име, кад га зовнем да ме жеља мине“. Успомене оживјеше, као да се све јуче догодило.

Још је зима снажно стезала Херцеговину. Бијели врхови Вележа пркосили су прољећу. Косто је био у првим борбеним редовима. Био је митраљезац, млад и неустрашив. Ничега се није плашио. Смрти понајмање. И у овој борби победиће непријатеља, па ће сјутра кући, на славу. Свети Трифун ће молити Бога за његову чету. Отац сад сигурно чека на бријегу изнад куће. Ослушкује, гледа у даљину неће ли га угледати. Желио би да му поручи да не брине. Дошао је крај рата, само још ова последња битка за Мостар па ће се вратити кући, сестри и њему. Оживјеће поново кућа Којовића. Он ће се оженити и дјецу изродити... Размишљао је Косто

тако не слутећи да једно пушчано зрно баш њега тражи. Звиждећи у смртоносном лету тражи јунака да му честита славу и скори повратак кући... Рафал му прекоси ноге. Паде јунак као зрело класје пред косом брзог косиоца. Покуша још једном да позове чету на јуриш и ничице паде у румен, крвав снијег. Ведро небо изнад Вележа рашири њедра да прихвати јунака. Кад јунаци гину, земља плаче, а небо је тјешу.

Знала је Николина душа и осјећала да ће се догодити нешто страшно. Са бријега се пружа поглед далеко у даљину, али његова душа види још даље. Он је у мислима са сином на бојишту. Види га у крви и чује како га дозива и с њим се опрашта: „Збогом, оче, и опрости. Овај пут ти нећу на славу доћи. Нећу им жив у руке пасти. Чувај ми сестру... Збогом, рођени мој!“

Зна Никола да га сан не вара. Горко је заплакао... Спусти се до куће да у славу Бога упали свијећу и да се помоли. Гоша га са стрепњом прати и дрхтавим рукама приноси кадионицу. Мирис тамјана испуни кућу, а пламен свијеће подиже се високо. На столу икона, крсни хљеб и букара вина. Неко тихо покуца на врата. Никола није имао снаге да отвори. Гоша са страхом приђе и полако одшкрину врата. Пред њом је стајао Костов ратни друг. Одрасли су заједно. Стајао је као кривац не дижући поглед са опанака. У рукама је гужвао Костов ранац. Оте се Николи јаук дубоко из душе и подиже до неслућених висина. Реже и цијепа небо изнад куће па се суноврати до пламена свијеће и угаси је... Паде прва ноћ.

СЛОБОДА ЈЕ ОВДЈЕ КРВЉУ ИСПИСАНА.

**Маша Ђукић, ученица V₄ ОШ „Трива
Витасовић Лебарник“, Лаћарак, друга
награда**

Слобода

Слобода је моћ сваког човека да воли, да жели и верује у оно што мисли и осећа. Слободу не можемо додирнути, не можемо је видети, па често и нисмо свесни да је имамо, све док не осетимо њено одсуство, а то се, по правилу, дешава онда када нам је најпотребнија.

Слобода нам даје могућност да радимо нешто занимљиво, нешто у чему можемо да уживамо све док не приметимо да наша слобода угрожава туђу. Било да пишемо, певамо, свирамо, шијемо или се играмо – ми нешто лепо, нешто ново стварамо. А када стварамо, онда смо заиста слободни.

Увек када слободно мислимо, слободно ћемо писати и слободно ћемо се изражавати. Писање је уметност избора речи. То је креативно стварање у којем из мноштва понуђених бирамо и проналазимо одговарајуће, оне праве, само наше. У тим тренуцима уметничке слободе лепе мисли се облаче у речи и стварају један посебан језик. Нижу се многе реченице које оловка графитног срца исписује у текст. Она зналачки ставља зарез где му је место и обележава властите именице великим словом. Док поштује правописна правила, слободно изражава наша осећања и унутрашња, можда и тајна, до сада неизречена размишљања. И где год се налазили,

пред нама се тада отварају нови светови и ми слободно заузимамо многе књижевне пределе. Освајамо их, ослобађамо и несебично делимо са другима.

Ако живимо слободно, говоримо слободно, пишемо слободно и волимо слободно, одабрали смо fine тканине од којих се кроји пут којим се крећемо. Најважнији, онај који их све повезује и усмерава јесте слобода – материјал од којег се прави срећа.

**Софија Курћубић, ученица шестог разреда
ОШ „Рада Шубакић“, Гружа, друга награда**

Слобода

Слобода није слободан шетати,
већ бити слободан и у души.
Ослобођен од свих предрасуда,
стајати усправно кад се све руши.

Нећу да будем роб друштвеног тока,
нећу да ми кажу да неког треба да мрзим.
Хоћу да идем куда ја желим
и да сваког човека за руку држим.

Не желим да носим маску са осмехом под којом
плачем.

Као клоун у циркусу да балансирам.
Хоћу да кажем оно што мислим,
нећу мисли да пресабирам.

Слобода, то није само мисао и поглед што у
даљину лута,
слобода је када нам наша срца показују правац
пута.

**Мина Дабовић, ученица VI₅ ОШ „Никола
Тесла“, Раковица, трећа награда**

Слобода

Кад причамо међу собом,
о слободи на сва звона,
чини нам се све је јасно...
А знамо ли шта је она?

Кад се добро осећамо,
шта год да се тада згоди,
мисао се сама јавља:
сви живимо у слободи.

А да ли је баш све тако?
Хајде да се запитамо
је л' слобода да се даје,
ил' је сами узимамо.

Границу слободе твоје
одређује право моје.
Она није безгранична,
ни својина твоја лична.

Превише слободе води
у немило једно стање
другима што баш не прија,
а зове се неваспитање.

Кад можемо учинити
шта год, ал' да свима годи,
тад можемо стварно рећи
да живимо у слободи.

Маша Радановић, ученица VIII ОШ „Душан Јерковић“, Инђија, трећа награда

СВАКОДНЕВНИ РАЗГОВОР У ТРЖНОМ ЦЕНТРУ „СЛОБОДА“

У тржном центру једног оближњег града среле су се пријатељице из детињства, Сара и Лара. Како се дуго нису виделе, сале су на једну од слободних клупа да мало проћаскају, а да би се боље разумеле обе су спустиле маску. Прва је разговор започела Лара:

- Драга Сара, како си?
- Добро! – рече Сара, не скидајући осмех са лица. - Живим опуштено, радим, излазим, дружим се и врло сам задовољна. Смарају ме једино ове мере, не могу да поднесем затвореност. Једва сам дочекала да отворе тржне центре, да се мало просмуцам, обожавам куповину, увек неког сретнем, као сад тебе, и лепо се исћаскам, мало убијем дан. Да чујем како си ти?

Лара не би баш одушевљена оним што је чула, врати неприметно маску на лице, па одговори Сари:

- Добро сам, учим и полажем испите, избегавам дружења и сва окупљања. Помало сам у страху од ове ситуације.
- Ма, дај, Ларо! Зар ти заиста верујеш у ову причу? Ја не верујем, излазим чак и у кафиће кад се закажу онлајн журке и супер је – пресече је Сара, немајући стрпљења да слуша Лару.

- Мислим, Саро, да ти грешиш. Људски животи су најважнији, а ти их можда тако угрожаваш, јер, видиш, обе смо, чим смо се среле, скинуле маске, селе и приближиле се једна другој, а ја нисам знала да ти базаш по граду и са милион људи се виђаш, па сам ја тако скинувши маску себе угрозила. Животи људи су неприкосновени, не смемо се коцкати са тим - одговори јој Лара прилично самоуверено.
- Никог ја, Ларо, не угрожавам, али нећу да ме нико затвара и на силу тера да радим оно што не желим. Испирају ми главу сваки дан преко телевизије причама о вирусу и болештинама, баш ме брига за то! – љутито одбруси Сара.
- Мислим да ниси у праву, Саро. Ми нисмо робови, нико нас не тера на принудни рад. Ја желим да будем информисана, на то имам право, имам своје мишљење о овим догађајима али их не намећем другима, и мислим да је то у реду - смирено јој одговори Лара.
- Ти си, Ларо, увек била сва на ноте, како не схваташ, још ћемо морати и да се вакцинишемо, као да смо мали бели зечеви у лабораторији – још узбуђеније одговори Сара.
- Не бих ја то баш рекла – рече Лара као кроз зубе - ако хоћеш вакциниши се, ако нећеш немој, то је твоје право да

слободно одлучиш о томе, вакцинација није експеримент.

- Мене све ово јако смара - рече Сара видно изгубивши стрпљење - Драго ми је што сам те видела, Ларо. Ћао!
- Ћао, Саро! Чувај се, носи маску, јер на тај начин чуваш како себе тако и друге, а живот је неприкосновен.

Разиђоше се другарице, а Сара у себи помисли: каква смарачица, одржа ми предавање о као Слободама. Можеш мислити „слобода“, а не смем да изађем у шопинг, никог да загрлим и да га исцмачем. Имамо забрану кретања, забрану окупљања, забрана дисања кад дишем кроз маску. Ја угаждавам друге, еј! Моје су слободе угрожене!

Страхиња Лемаић, ученик VIII₁ ОШ „Душан Јерковић“, Инђија, трећа награда

О слободи

Родитељи и ближа фамилија често имају невероватне одговоре на моја проста, свакодневна питања. На тему слободе моји укућани имају врло занимљиве поруке, које некад упуте мени, а некад их покупим у ходу. Баш смо пре некако о томе разговарали и смејали се. Као да сам знао да ће ми то требати.

Рецимо, када после завршених задатака питам могу ли да искулирам мало, тата често каже: „Слободан си ко коњ на ливади!“

„Слободно путуј, игумане!“

„Можеш слободно да лајеш на звезде.“

Дешава се да замишљен лежим и одмарам, те ми мама (која никада не одмара) онако успут добаца:

„Само ти слободно блеји, ко овца на пашњаку...“

Наравно, буде и када је расположена, па ми упуту ону познату:

„Слободан си, сине, ко птица на грани!“

Најсмешнији ми је деда Паја (мамин тата и мој омиљен лик). Његове изреке о слободи не знам одакле су потекле, али су врло духовите. Рецимо:

„Слободан си ко палац у чарапи!“

И тако, био ја коњ на ливади, овца на пашњаку или палац у чарапи, ја сам слободан! Слободан и срећан!

**Сара Станојевић, ученица V3 ОШ „Јован
Јовановић Змај“, Врање, трећа награда**

Слобода

Да ли је детињство
награда или казна?
Кажу ми да све имам,
а душа ми је празна.

Не излазимо нигде,
соба нам је свет,
вирус нам је изненада
прекинуо лет.

Бицкли и ролери
скупљају прашину,
једва чекам да их опет
изведем на бину.

У школу не могу,
не виђам другаре,
прелиставам само
старе споменаре.

Али има нешто
што ми много годи,
дружење са породицом
сада је у моди.

Сваког јутра Сунце јаче
обасјава наш град,
ноћи су нам звездане,
а Месец је млад.

На бандеру испред куће
вратила се рода,
као да нам поручује:
„Ближи се слобода!“

**Елена Стевановић, ученица VIII₂ ОШ „Бора
Радић“, Баваниште, трећа награда**

Слобода

Попут сунчевог зрака,
Попут неустрашивих бајкиних јунака,
Попут зрелог плода на грани,
Попут дебла на брани,
Попут капи свеже росе на цвету,
Попут белог голуба у лету,
Попут роја пчела,
Попут мисаоног књижевног дела,
Попут светле тачке с краја тунела,
Попут шумског потока који жубори,
Попут азбучног слова што Вук створи,
Попут кукурузних поља и пшеничних њива,
Попут песме која је још увек жива,
Попут планина и равница,
Попут раздраганих дечјих лица,
Попут светлости летњег свица,
Попут свеће која гори,
Попут усамљености која умори,
Попут људске слоге,
Попут љубави многе,
Попут мајчинског плача,
Попут извођења трубача,
Попут жига што на срцу боли,
Попут свештеника који се Богу моли,
Попут очију сузних,
Попут сеоских улица тужних,
Попут братског пољупца,
Попут крхког скакавца,

Попут патње и јада,
Попут веселе слике града,
Попут сестринског загрљаја,
Попут пролећних дана маја,
Попут облака што небом плове,
Попут пустоловине нове,
Попут снега што се топи,
Попут казаљка што часовник преклопи,
Попут кошаве која дува,
Попут јоргована што цветају изнова и изнова,
Попут деце у очевом загрљају,
Попут грана које се вијају,
Попут кише што пада тише,
Попут земље која мирише,
Попут прошлости која се не брише.
Попут небеског свода
Јесте слобода.

**Михајло Бачвански, ученик VIIIз ОШ „Бора
Радић“, Баваниште, похвала**

Слобода

Бити слободан,
Откинути се са дрвета
И као мали лист
Летети...

Препустити се
Ветровима живота
Отићи...
Лутати бескрајем,
Маштати...

Бити слободан,
Раширити крила свог ума,
Летети...
Остварити своје снове,
Живети...
Отворити своје срце,
Волети...

Бити слободан!

**Марија Лабус, ученица IV⁷ Филолошке
гимназије, Београд, прва награда**

СЛОБОДА

*Слобода, пуна слобода, то је сан, сан коме
понајчешће није суђено да се оствари, али јадник
је сваки онај ко га никад није сањао.*

Иво Андрић

Слобода је појам заробљен у нашим главама, чуван у оковима, а храњен људском тежњом. Она је крајњи циљ, разлог и мотивација; она је искрица која тиња у сваком човеку и која зове на бунт, на покрет, на маштање. Слобода је друштвени конструкт који је бледео и јачао, цепкао се и постао идеја за коју се гинуло. Слобода покреће свет, наводи нас да деламо, да се боримо и да победимо. Када је коначно освојимо, доноси нам утеху, мир и испуњеност. Замишљамо је некад као бескрајну ливаду цвећа, као говор против неистомишљеника, као прославу Ускрса, као право на безгранично мишљење или као право на истину. Могуће ју је тумачити на бескрајно много начина јер у себи садржи мали део сваког од нас. Слобода се развија и осваја знањем, свешћу и промишљањем. Људи су створени да теже ка слободи; човек захтева да има високи идеал ка којем стреми кроз живот и који га вуче као звезда водиља. Наше тело је само формација органа која извршава дела која би човеку донела слободу; тело је попут војника – створено је да се бори. А заправо, слобода је увек у нама самима.

Ελευθερία ή θάνατος, односно, *слобода или смрт*, био је војни поклич који се орио када су Грци кретали у борбу са Турцима. Они су желели *ослобођење* од Турака, њихове културе и језика. Желели су независност својег народа и били су спремни да дају своје животе зарад *слободе*. Ово је већ виђени сценарио постављен вековима на сцени историјског позоришта. Године 1804. устаници у Орашцу су одлучили да се ослободе турског јарма, да коначно зараде своје парче слободе. Вичући *Боље рат него пакт; боље гроб него роб*, људи су 1941. године протестовали против приступања Тројном пакту. Шта нам овакви примери говоре? Човеку је у крви да буде слободан – жели да се понаша попут птице која слободно лети небом, ширећи крила и осећајући ваздух.

Један је дечак из Босанског Грахова 28. јуна 1914. на врелом сарајевском сунцу испалио метак слободе; метак који је био састављен од вапаја и тешких судбина које су искушавале његов народ. Дечак који га је држао је у себи мислио само на једно – коначно ослобођење. Одбио је да буде погнуте главе и да ћутећи трпи моћнике. Не прихватајући моћ над њим, човеку почиње да ври крв, почиње да се буди порив за слободом и тада човек постаје човеку вук. Како је то чудно: људи се боре једни против других око концепта који су сами осмислили.

Може ли слобода да се купи? Зашто се не би продавала у тетрапаку од једног литра или у кеси од пола килограма? Често се слобода куповала људским животима. Колико је само ратова зарад слободе, колико је само револуција избило због ослобођења једног народа? Колико

је породица које су изгубиле своје вољене због идеала о слободи? Док ходам Булеваром ослобођења, размишљам коликом броју људи је посвећена ова улица. Колико је морало живота пасти за слободу, за ову моју шетњу данас и за ово моје слободно размишљање. Захваљујући њима, сви ми данас корачамо оваквом садашњицом. И заиста, треба бити тога свестан. То је једини начин на који ћемо успети да им се одужимо. Десанка Максимовић у песми *За оне који су храбри само када гину* тражи помиловање за сваког војника који мисли да слобода представља рат, да слобода тражи људске жртве како би дала зрно себе. Међутим, има и малобројних историјских догађаја који могу да нам посведоче супротно. Чехословачка је земља која се растала у миру, разбила се на независне Чешку и Словачку без иједне проливане капи крви. Изгледа да је Балкан подесно подручје за сваку врсту сукоба, оно подручје где су народи жедни слободе, а гладни независности.

Револуција се темељи на слободи, држава се темељи на слободном избору, сваки закон темељи се на ограничавању слободе власти, а наш живот се темељи на слободи избора. Испоставља се да је слобода корен свега. И добро је то Ежен Делакроа представио, *Слобода води народ*. Иво Андрић је у књизи *Знакови поред пута* написао: *Непрестано су вапили за слободом а заборавили су да, пре тога траже снагу да ту слободу достојно носе*. Како показати слободу? Ходати без лисица улицом, ходати полунаг или гласно скандирати? Људи тим поступцима желе да осете слободу, желе да се увере да је имају. Међутим, слобода је увек ту,

саткана у нама. Она се осећа у неспутаном мишљењу, у одабиру јела, посла, у одласку у цркву или дозвољеном читању свих књига.

Слобода у љубави је прихваћеност. Оно што за мене представља слободу јесте ослобођење сопствене личности. То је дозвола да напоље пустим све своје мане и квалитете, без обзира на друштвене стандарде и слику савршене особе. То не значи да ћу подстицати своје лоше особине да буду још горе, већ ћу све несавршености прихватити и тиме им дозволити да буду такве. Нећу их се бојати, нити ћу их потискивати; овим поступком дозвољавам себи да будем цела *ја*, да моја личност буде ослобођена стега очекивања, калупа савршенства, већ буде производ свих оних природних, људских особина и околности.

Како се времена стално мењају, тако се мења и виђење слободе. Данас се мисли да је имамо и превише; а ето, већ је пре мање од пола века слобода значила бити укалупљен у облику пионира, без нарочитих особености, бити подређен оном главном. И немој се ни усуђивати мислити другачије од њега! А данас... мораћемо да сачекамо суд неког надолazeћег времена који ће одлучити за нас; тако обично бива! Да ли је дошло време када тражимо да будемо *ослобођени слободе*?

**Теодора Илић, ученица I¹ Гимназије „Бора
Станковић“, Врање, друга награда**

Слобода рода мог

Осећаш ли, роде, чистоте сену,
скривену негде у небеском своду?
Њу вековима чуваш по сваку цену,
и браниш, роде, слободу.

Крв предака. Спокој. Таласа нема.
Морем језди песма с брода,
на њему суза и туга преголема.
Скупа је, роде, твоја слобода.

Роде, отхранила те ћирилица,
полетела из недара рањена птица.
Под крилом поноса сећање сине,
на рафал смрти и мук тишине.

Са планине свете буктај мене,
то херији не дау крв отаџбине.
За слободу гину у сребрној тмини
уз јецај мајке у црнини.

Роде, племените душе твојих јунака,
животом платише слободу потомака.
Нека те слобода златна на њих сети,
и срце што на бојишту и даље трепти.

Песма тиха родољубна крије,
у звезди је свакој слободе сјај.
И кад затаје јунаштва мелодије,
роде, слободе у теби има, знај!

**Анђелија Станковић, ученица II Гимназије
„Свети Сава“, Београд, друга награда**

Имати слободу

Далеки ветрови носе моје мисли и наде
У најразличитије крајеве света
И неки немир се прикраде
Са мирисом даљине и лета.

Најбоље се сећамо онога
Што се никада није догодило,
Тако ми ветрови носе оно
Што ме је некада давно водило.

Мирис мора, хоризонт и сунчани круг,
Слобода узбурканих таласа,
А сада узбурканог духа мога.
Ни према коме нисам имала дуг.

У дубини мојих мисли и жеља
Ветрови спознаје свих оних дана
Носе искрену поруку ветра:
„Своја си и сама“.

**Вања Малетић, ученица I1 Правно-
биротехничке школе „Димитрије Давидовић“,
Земун, трећа награда**

Слобода

Скини са себе ланце прошлости,
отргни се мрачних окова давних времена,

искрцај се са брода зловних речи и склоности,
не постај својим минулим грешкама сена.

Прогнај све бриге и не помишљај на њих,
испливај из тога болног океана

што пун је безначајних, ситних мана
из твојих многих одлука пређашњих.

Ослободи се, одмрси конце горчине
што су се завезали чврсто у срцу твоме,

пусти само једну сузу, чисте, бистре истине,
поразбијај стаклене лажи пре него што оне тебе
сломе.

Удахни ваздух слободе, не гуши се
у катрану и диму урушеног ропства,

испевај слободи свечане химне и оде,
јер колико год да их има, неће их никад бити
доста.

Буди слободан у тренутку,
овог часа проживи неописиви осећај тај,

оствари коначно ту жељу, чврсту или крхку
и ослобођено се вини у свој обећани рај!

Препусти се затим трајању њеном,
лагано и тихо лебди у небеској мирноћи,

јер време не можеш вратити упркос мољењу
жељном,
гледај напред и радуј се својој садашњој чистоти.

Јер слобода је највећа што постоји срећа,
све емоције задовољства у међусобном сплету,

најсветлија, што се никад не угаси свећа,
величанствена птица у свом победничком лету.

Један од најлепших Божијих дарова,
осећања мира своју кошуљу слоге плету,

најпожељнија особина и супротних ставова,
једна од најважнијих на целој свету.

Тријумфална капија обећаног успеха, отворена
широм
за сваког смелог, неустрашивог и храброг
човека,

на коју ћеш бити испраћен уз салве радости,
среће, слоге и смеха.

Јер ако сада ти слободе искусиш,
слободан ћеш онда бити довека!

Иван Жупан, ученик III Средње стручне школе „Бранко Радичевић“, Рума, трећа награда

Слобода

Различити људи имају различита мишљења и дефиниције о идеји слободе. Неки говоре о слободи у политичком смислу, неки говоре о социјалној слободи, неки о личној слободи, а неки говоре и о слободи вероисповести. Чињеница је да сви желимо да будемо слободни и то важи у сваком тренутку.

Слобода је избор да живимо свој живот радећи оно што желимо, да живимо где желимо, једемо шта желимо и радимо оно што наше срце жели. То значи да се слобода може применити на различите аспекте живота. Свако друштво дефинише слободу на различите начине. Различите културе виде слободу у свом светлу и тако људи који живе у различитим културама уживају у слободи на начин који их испуњава и који их чини срећним. Уживање у својој слободи не значи да занемарујемо права других и живимо искључиво онако како се осећамо. Морамо узети у обзир права и осећања људи око нас док ми уживамо своју слободу. Креативни умови цветају у друштвима која подстичу слободу мишљења, веровања, изражавања и избора. Слобода не долази са независношћу. Слобода је и уважавање очаравајуће лепоте природе и околине око нас. Особа која је забринута не може да буде слободног ума и зато не може да

ужива у лепоти неба обасјаног месечином или пријатним цвркутима птица које певају приликом заласка сунца. Слобода засигурно нема одређену дефиницију. Док неки на то гледају као на могућност да слободно делују и манифестују своје идеје, други сматрају да се ради о могућности да радимо оно што желимо, без обзира на последице. За затвореника излазак из затвора представља слободу. Слобода није негирање наших основних људских права. Слобода је специфична за старосну групу којој припадамо. Дете је слободно када се игра и када га родитељи и други чланови породице воле и брину о њему. Дакле, управо то играње и брига од стране родитеља може бити идеја слободе детета. Живот у друштву без злочина у сигурном окружењу може да представља слободу за мало дете. Слично тинејџеру, слобода може бити и дружење са пријатељима, уживање у групним активностима. Неки тинејџери ће можда желети да се укључе у социјалну службу и помогну сиромашним људима. За њих то може значити слобода. Старији људи могу да траже здравствену сигурност, да проводе квалитетно време са својим унуцима, да се баве верским и друштвеним активностима и они верују да је то њихова слобода.

Дакле, слобода је више вера, него сам концепт. Лишеност слободе је попут најдуже затворске казне за човека и то би представљало потпуно повлачење у себе и изоловање од остатка друштва.

ЗАПАЖЕНИ РАДОВИ

**Милица Веселиновић, ученица VIII/2
ОШ“Никола Тесла“, Београд**

Шапнуло ми је море
најлепшу бајку о слободи

У ноћима, када стојим сама,
ја чежњивим погледом прелазим море.
Сећам се, још давних дана,
када су ишли да се боре,
јунаци прави, та храбра чета,
делије што страдаху с пуно полета.

Прошла су пролећа, јесени, зиме,
и увела је давно моја нада,
али ја с Крфа не могу ићи,
јер моје срце, страда ли страда.

Још драгог чекам на острву клетом,
и знам да никада дочекати нећу,
и зато ћутке идем у цркву,
и свима им палим свећу.

Шапнуло ми је море плаво једну тајну,
тајну јунака без страха,
шапнуло ми је где се бисер кује,
шапнуло тајну морскога праха.

И док цео Крф спава,
а месец краси небо тамно,
причало ми је море бајку...
Започе с: „Једном давно...“

Увела нада, изгубљен разум
и срце што жуди за слободом,
црква, цвет у мојој коси
и потрага за бродом.

Златни ланчић око врата,
љиљани у мојој башти,
књиге и писма где разапиње се нада,
али само срце страда...

Шапнуло ми је море
најлепшу бајку о слободи.
Шапнуло ми је море
све тајне своје и куд се све водом броди.

Заденуло ми је море у косу
најлепше бисере своје,
увило ме у свилени огртач плаве боје,
и повело ме куд месец ходи.

Шапнуло ми је море
пут до свог срца,
шапнуло ми је
да пратим тихи глас што грца.

И ту, у гробници плавој,
ја сретох свога драгог.
Питао ме је :“Како си дошла?”
Одговорих:“Твојим трагом“.

И у часу кад сунце букне над Крфом,
бојећи небо златном,
ту где проливена је крв српска
у судбоносном часу ратном,
у загрљај драгом пођох,
и из узбурканих мора живота
у мир обале смрти дођох.

**Никола Милошевић, ученик VIII/1
ОШ “Мића Станојловић“, Коцељева**

Слобода

Није то реч,
разливена тинта на папиру
којом се људи заките,
попут пера на шеширу!
Она је искра, бескрајна сребрна река,
у нама што траје вечно,
основа сваког почетка!

Ту су нам крила,
невидљива пера од Бога,
она је моја једнако колико је
и део бића твога!

Она је светиња у света оба.
Без слободе човек је љуштура,
треба нам увек, у свако доба!

Тежи јој!
Као и љубави, никад је превише...
Због ње се гинуло,
а сетни песник
и сада о њој стихове пише!
Подари је,
и мраву, и ласти, и сваком цвету...
Што себи желиш, и други има
право да стекне на овом свету!

Не отимај је,
не гледај новце,
ни лица боју.
Свакоме треба као и теби,
не отимај је да не би
изгубио слободу своју!

**Неда Милошевић, ученица III/1
ОШ “Љупче Шпанац“, Бела Паланка**

СЛОБОДА

Слобода је птици небо,
срни шума, риби вода,
а детету бујна машта
у тој машти може свашта.

Пусти балон под облаке,
Дигне змаја у висине,
Па се с њима оно вине
преко брда у даљине.

За слободу живот дати
највећа је почасти била,
твоја мати, моја мати
увек нам је говорила.

Шта још рећи о слободи
воли живот, срећан буди,
то је звезда што нас води
да будемо бољи људи.

**Даница Радосављевић, ученица VIII/1
ОШ“Ђура Јакшић“, Јелашница**

Слобода

Пустите ме да пишем
сваку реч што ми је на памети,
да је вриснем у ваздух што дишем
и да на крилима ветра полети!

Пустите ме да шапућем
књигама, сунцу и новој зори,
цврчку што скакуће...
Ма пустите ме да говорим!

Пустите ме да вриштим
од радости, среће или бола,
од свега што ме тишти.
Не прекидајте ме на пола!

Пустите да се огледам у води
и да шапнем неке речи,
да се тако песма роди
топла, блага, скоро да лечи.

Пустите ме да се земљи поверим,
у бунар кажем шта је на души
и да још једном проверим
може ли реч планину да сруши!

Пустите ме да речи бирам,
да се ниједне никад не стидим,
шта сад напишем или испричам,
да гледам у очи кога год видим!

Пустите ме да ћутим
када немам шта да кажем!
Пустите ме да слутим!
Ма, пустите... не удем да лажем!

**Алексеј Кузма, ученик III разреда
ОШ „Славко Родић“, Бачки Јарак**

Слобода

Када кажем шта мислим и смејем се гласно,
ја сам слободан.

Када радим оно што волим и тако обрадујем себе,
ја сам слободан.

Када волим неког, а не морам то да кријем,
ја сам слободан.

Ником слободу не желим да крадем,
али своју слободу никоме не дајем.

Увек ћу да је чувам.

Марта Дукић, ученица II/4
Филолошка гимназија, Београд

Рашири своја крила јер небо није граница

Важно је да,
кад сломе ти се снови,
устанеш и пустиш
да роде ти се нови.

Битно је да,
кад си тужан,
кад се срећа слама,
откријеш сјај у срцу
који је прекрила тама.

Не заборави слободу,
твоје мисли покрећу свет,
и док једном трепнеш,
на новом небу почињеш лет.

Ради шта волиш,
певај, цртај, пиши,
својим умом и талентом
оквире и границе бриши.

Рашири своја крила
јер небо није граница,
нек ти живот постане књига,
а не празна страница.

Реља Панчић, ученик I/2
ОШ „3. октобар“, Бор

Слобода

Један дечак се игра у парку.
Птица је рекла да је то
слобода па макар и у мраку.

Једна девојчица је трчала боса по трави.
Птица је рекла да је то
слобода па чак трчала и на глави.

Један дечак је смео грешку да призна без страха.
Птица је рекла да је то
слобода и то без праха.

Једна девојчица у лифту се сама возила смело.
Птица је рекла да је то
слобода и нека се дете пело.

Птица је остала сама на грани.
Е па децо драга, будите враголани и слободу
своју поделите са птицом на грани.

**Андреј Јовић, ученик VI/1
ОШ “Бранко Радичевић“, Врање**

СЛОБОДА

Седим у топлом кутку своје собе заваљен у мекане скуте своје столице. И док напољу паперјасте пахуље немирно плешу своју ветром дириговану игру, поглед ми незаинтересовано лута по угловима собе. Размишљаам о животу. Живот је као брза планинска река, а ми сићушни, пенушави мехурићи у њој. Нађемо се услед уплахиреног вртлога, помислимо да смо се у њему снашли, а онда нас одвуче у своје дубине још брже него кад нас је стварао. Он наставља да хучи и тече напред, стварајући ново семе из којег ће никнути неки нови животи, настати нова поколења. Али и за то мало времена проведено у васељени, човеку је потребно много тога.

Слобода, то није храна, а хранимо се њоме. Није вода, а испијамо је. Није ни ваздух, а без њега се тешко дише. Слобода је чаробни еликсир нашег опстанка. Са њом је живот леп и узбудљив, без ње је живот горак и чемеран. Зато што је слобода таква, она има своју цену. Осврнемо ли се у нашу прошлост, тамо ћемо наћи праву цену слободе и потврду њене вредности. Од давнина, људи су тежили ка слободи. Они који нису били слободни, чезнули су за њом. Они слободни желели су је још више и

чували је као очи своје. Увек је било људи који су мислили да се силом може добити све. Свест им је била сужена, а савест испрљана. Хранили су се туђом муком и наслађивали патњама других. Угњетавање им је било метод, а ропство циљ. Ја припадам народу који понајвише искусио горке плодове нечије похлепе. Србин сам. Срби су били приморани да бране слободу, да се боре за њу и да је својим животима плаћају. Покушавали су да нам је узму, да нас окују гвозденим оковима ропства. Нисмо им дали. Борили смо се, одупирали и увек успевали. Покушавали су Турци, Немци и многи други. Водиле су се крваве битке за слободу. Успевали смо да их добијемо. Плаћали смо некада велику цену. Плаћали смо слободу крвљу и животима. Зато нас је данас мало, али смо слободни, поносни и срећни. Данас свако од нас зна да нема ничег лепшег од слободног неба, нема ничег чистијег од слободног јутра, ништа светлијег од слободе. Само слободан човек може да дише слободним плућима, да се креће куд год пожели, да исказује своје мисли и осећања. Само слободан човек може да се радује и буде срећан. Слобода је и кад спаваш и кад ходаш, слобода је и кад читаш и кад пишеш. Слобода је кад говориш и кад се смејеш...

Слобода је Божији дар. Она је нешто највредније што човек може имати. Чуваћемо је и у будућности, за славу и част наших предака, за срећну будућност наших потомака.

Лазар Николић, ученик I/2
ОШ “3.октобар,” Бор

Слобода

Слобода је када ме мама пусти после кише
да скачем по барицама и слободно дишем.

Слобода је кад изађем цео дан напоље
да се играм са другарима и сваки дан трчим све боље.

Слобода је кад могу родитељима да признам
грешку коју сам направио и тада схватим
да о животу мало знам.

Слобода је кад плавој Весни дам цвет,
она ми пошаље осмех дуги и каже да је
сад њен цео свет.

**Александар Милчић, ученик VIII/2
ОШ“Светозар Марковић“, Лапово**

Слобода

Не скидај ми осмех с лица
не стављај ми катанце и ланце.
Пусти ме да слободно певам,
к’о малени славуј у лугу.

Не везуј ме за се’,
пусти ме да живим,
да слободно мислим,
да слободно волим.

И не, не стављај ми небо за границу,
јер небо је плаветнило без руба.
Већ ме са њим упореди,
јер моје срце слободно куца.

**Сањин Лазић, ученик VIII/3
ОШ „Бранко Миљковић“, Ниш**

Бирај слободу

Када ми ујутру сунце гране
И дође време да Сањин устане,
Гледам у плафон беле боје
И мислим на драге другове моје.

Не само на оне у мојој школи
Него на сваког кога неко воли.
Имам слободу да волим сву децу,
Ако их има-чак и на месецу.

Имам слободу да лепо певам,
Мада ми кажу да боље да зевам.
Слободу имам да летим по крају,
На мегдан да изађем и страшном змају.

Игру да бирам, живот да живим,
Коме год хоћу ја да се дивим.
Да љубав ширим уместо свађе,
Да волим све људе, старије и млађе.

Моја слобода живи у мени,
Ка својој слободи и ти одмах крени.
Немој да буде нисам ти рекао,
Па си предуго на слободу чекао.

Јер све док чекаш, слободу немаш
Да бираш кад' ћеш да играш ил' дремаш.
Зато у живот слободно крени
Да буде на радост и теби и мени.

Борис Мајсторовић, ученик I/5 Хемијско-медицинска школа, Вршац

Слобода

Слобода, трепет-спона са прецима, рана у грудима,
мајчина суза и заклетва, мрва разума међу људима.

Јецаје у ланцима сужањ, иште војник у хладном рову,
опомиње косовским заветом, витезима уснулим на
небеском крову...

Сањао је мој прадед тамо далеко, где цвета лимун жут,
снагу скупљао, Бога молио да Србији, покаже пут.

Боје се душмани Гаврилове сенке, Степине команде, топа с
Кајмакчалана,
страши их Немањићки орао, што с барјака кличе,
Благослов Видовдана.

Хтели би опет слободу да нам отму, све претворе у дим и
прах, ал' боје се јунака Кошара и Паштрика,
од њих и данас гризе их страх.

Слобода се шапче са сузом у оку, ори с поносом у души,
крвљу купљена, у аманет дата, да је никад нико не угуши.

Зато се прекрсти покрај крајпуташа, чувај слику,
са орденом Ћеда,
Јер слобода је бајка, песма...у срцу се чува и ником не да!

**ПОХВАЉЕНИ РАДОВИ
ИЗ ЗАГРАНИЧЈА И РАСЕЈАЊА**

Мона Стевановић, 7 година
Школа српског језика “Српскаоница“,
Рединг, Енглеска

Слобода

Био један дечак сви га звали Бода
Сваки дан је причао шта је то слобода.
Слобода то је наше право.
Ја бирам да живим здраво.
Слободно да се крећем.
Уживам у слободи док берем цвеће.

Борис Шпренц, 7. разред
Српска допунска школа,
Тори ди Квартезоло, Италија

Да не могу песме и приче да пишем

У животу ми ковид донесе то
да се у свету појави зло.

Да не могу песме и приче да пишем,
да учим, путујем и слободно дишем.

Кристина Лекић, 8 разред
Српска допунска школа у Паризу, Француска

Слобода

Кад помислим на слободу мислим на бескрај, на лепоту природе и живота. Срећна сам јер имам слободу кретања и право на своје мишљење, а нарочито када не постоје границе које ме заустављају. Слобода је кад дишеш ваздух и кад немаш потребу да се икоме правдаш. Ипак, највећа слобода и срећа је кад нема рата ни болести. Желим да сви живимо у срећи, љубави и слободи.

Илија Андра Стојићевић, 3 разред
Српска допунска школа, Алонте, Италија

Слобода

Слобода није
кад бежиш из школе.

Слобода није кад
не можеш да учиш и пишеш.

Слобода је кад си опуштен
и можеш да мислиш и дишеш.

Лука Ђорђевић, Српска школа „Свети Сава“ Јоханесбург, Јужна Африка

Слобода

Српски народ је вековима пролазио кроз тешка искуства да би сачувао своју слободу.

Битка за Косово је започела 1389. године, Срби су се борили против Турака. Турци су напали са 27.000 војника, у поређењу са српском војском која је бројала 14.000 људи. На сваког умрлог Србина два Турчина су погинула. На крају крваве битке кнез Лазар је био ухваћен. Његова војска је била потучена, а његов покушај одбране – ипак на крају је и султан убијен.

Србија је извојевала аутономију од Турске властеле у два устанка. 1804. године Карађорђе је предводио Први српски устанак. Други устанак је био 1813. године на чијем челу је био Милош Обреновић. Истинска независност је дошла тек 1867.године, када су последњи Турци напустили Београд. Значај слободе коначно је био повраћен, Српски народ ослобођен.

Ја сам много поносан зато што водим порекло од херојског народа који је вековима бранио слободу и поред свега сачувао!

Ксенија Лукић, 8. разред
Српска допунска школа у Паризу, Француска

Слобода

Тренутно је такво време где слободе има веома мало и о њој можемо само да маштамо и замишљамо како је то бити потпуно слободан.

Никада нисам добила питање на ком месту и у ком друштву се ја осећам слободно, до скоро. Али, када сам то питање добила, било је искрено мало теже одговорити на њега.

Рекла сам како је то мој дом у Србији. То је била моја прва асоцијација, а после размишљања, закључујем да се осећам слободно свуда где је моја породица. Када смо с њима, ми имамо то право гласа, можемо се шалити на било који начин и питати било које питање, а да се не срамимо. Породично гнездо ми помаже да схватим да и даље постоји један мали зрак слободе.

Човек без и то мало слободе, која нам тренутно и није баш на дохват руке, по мом мишљењу је душа у ланцима. Најведрије небо и најбистрија вода, то је слобода.

Милица Бараћ, 7.разред
Српска допунска школа, Роверето, Италија

Живот ми некад донесе то

Живот ми некад донесе то
да мислим да је свуд око мене зло.
Да је безвредно то што пишем,
учим и волим и слободно дишем.

Кад клонем духом
и побацам ствари све
из главе испразним све моје сне.
Заборавим на Бога и покајање,
уђем у неко безизлазно стање.

И тако шаренолика нота
диктира ритам мог живота.
Све док ми бели анђео с неба
не шапне речи чаробне две:
„Слобода је дете све што ти треба,
воли Бога и ближње све!“

Душа моја поново поплави.
отера зло и мисли ружне.
Гледам облаке који плове
и слободом ките све моје снове.

Петар Нешић, 8. разред
Српска допунска школа у Паризу, Француска

Слобода

Слободу није лако описати. За мене је суштина живота бити слободан. Када смо слободни, можемо чинити мале ствари, дати један осмех, лепу реч, стварати живот лепшим, чиме потврђујемо своју хуману природу.

Ценим људе који имају став, своје мишљење, свој стил живота, оне који се не плаше да воле, који говоре слободно своја осећања, било да је то љубав или љутња.

Човек без слободе је човек без наде. Он губи и радост, душу, смисао живљења. Одузети неком слободу велики је злочин. Слобода нестаје оног тренутка када престанемо чинити добро за себе и за људе око себе.

Слободу треба чувати као непроцењиви дар који нам је живот пружио.

Мила Стевановић, 10 година
Школа српског језика „Српскаоница“,
Рединг, Енглеска

Слобода

Слобода је основно право сваког човека. Сви треба да буду слободни и да уживају у чарима слободе.

Одрасли и деца не схватају исто слободу. Одрасли је узимају здраво за готово и често не знају да уживају у благодетима које им слобода пружа. Деца су слободна, али наша слобода је ограничена, јер нас родитељи усмеравају и говоре нам шта да радимо и шта је добро за нас.

Уживам у својој дечијој слободи: могу да се играм са ким желим, да се бавим хобијем који желим, могу да волим, да желим, да се надам, да планирам, да маштам...

Мила Огњеновић, 6. разред
Српска допунска школа у Паризу, Француска

Слобода

Слобода је када радим оно што желим.

Кад своје срце следим.

Кад сама бирам свој пут и знам колико вредим.

Нек нестану заувек ратови, сузе и туге

Слобода срећу буди

насмешимо се свима само будимо људи.

**Миа Мракић, 4.разред
ОШ „Бертхолд-Ауербауцх“,
Нордстетен, Немачка**

Слобода

Слобода је пјесма славуја у лугу,
Кад падеж шапнеш свом другу,
кад бака унучад чува и
намаже им пекмез на шњитицу крува,
кад стадо пасе зелену траву,
кад мравица зрнце носи
свом маленом мраву.

Милица Живковић:

ЈУБИЛАРНИ 20. ДЕЧЈИ САБОР ДАНИ ЋИРИЛИЦЕ 2021.

У овом Зборнику дечјих радова објављено је 46 најбољих литерарних радова приспелих на конкурс „Дани ћирилице 2021.“ на тему СЛОБОДА. Зборник је илустрован награђеним ликовним радовима. Ове године је на конкурс стигло 2531 рад, од којих 335 су радови из дијаспоре. Од укупног броја 449 су литерарни радови, 375 илустрација, 1314 калиграфских радова и иницијала, 107 везених радова и 106 лутака. Жири за литерарне радове радио је у следећем саставу: др Рајка Уљмански, проф.др Бошко Сувајџић, Бранко Златковић и Љиљана Симић, а др Сузана Полић, Емил Сфера, мр Вјера Медић и Милица Марковић за ликовне радове, вез и лутке. Подељено је 84 награда, 2 специјалне награде, 5 награда додељено је предшколцима, 69 похвала (56 похвала учесницима из дијаспоре) и 4 специјалне похвале. Ове године додељена су и 10 признања Златна слова школама и појединцима за дугогодишњу сарадњу и учествовање на конкурс Дани ћирилице.

Централна приредба и свечана додела диплома и награда одржана је 22. маја 2021. године испред Цркве Успенија Пресвете Богородице, у центру села. У Светосавском дому, који се налази у црквеној порти, постављена је изложба најлепших ликовних радова, везених

радова и лутака. Награђеним учесницима дипломе и вредне књиге на дар уручио је проф.др Бошко Сувајџић.

Дечји сабор „Дани ћирилице Баваниште“ одржава се под покровитељством Општине Ковин и Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, а медијски спонзори су РТС-емисија „Шареница“, ТВ Пинк-емисија „Жикина шареница“ и ТВ Панчево. Своје књиге за награђене ученике поклонили су следећи издавачи: Вукова задужбина, Прометеј, САНУ, Катена мунди, Академија СПЦ, Каирос, СКЗ, ЈРЈ Мој издавач, Службени гласник, Издаваштво РТС, Јасен и Новости.

Пријем ученика и професора из дијаспоре и додела признања ЧУВАР СРПСТВА који се сваке године одржава почетком августа ове године није одржан. Разлог је веома тужан: 9. јула 2021. изненада је преминула Вера Секулић, неуморни радник на очувању ћирилице, српске културе и духовности, фолклора и народне традиције. Преселила се у небеско краљевство да нас, њене наследнике, посматра да не запоставимо своје писмо и обичаје, своје светиње.

Хвала ти Вера за сва твоја добра дела.

РЕЗУЛТАТИ КОНКУРСА

ЛИТЕРАРНИ РАД

Млађи узраст ОШ

1.	Јана Башовић	IV	ОШ“Никола Тесла“	Београд
1.	Љубица Мијалковић	III	ОШ „Љупче Шпанац“	Бела Паланка
1.	Ђорђе Раденковић	IV	ОШ „Вук Караџић“	Књажевац
2.	Ненад Савић	I	ОШ „3.октобар“	Бор
2.	Теодора Симић	IV	ОШ „Светозар Марковић“	Лапово
3.	Лена Давидовић	IV	ОШ „Жарко Зрењанин“	Кикинда
3.	Нина Картаљевић	IV	ОШ „Вук Караџић“	Врање
3.	Јелена Радонић	I	ОШ „Бора Радић“	Баваниште

Старији узраст ОШ

1.	Вељко Стојановић	VI	ОШ „Бранко Радичевић“	Ниш
2.	Јована Кундачина	VI	ОШ „Његош“	Берковићи
2	Маша Ђукић	V	ОШ „Трива Витасовић Лебарник“	Лаћарак
2.	Софија Курћубић	VI	ОШ „Рада Шубакић“	Гружа
3.	Мина Дабовић	VI	ОШ „Никола Тесла“	Београд
3.	Маша Радановић	VIII	ОШ „Душан Јерковић“	Инђија
3.	Страхиња Лемајић	VIII	ОШ „Душан Јерковић“	Инђија
3.	Сара Станојевић	V	ОШ „Јован Јовановић Змај“	Врање
3.	Елена Стевановић	VIII	ОШ „Бора Радић“	Баваниште

Средња школа

1.	Марија Лабус	IV	Филолошка гимназија“	Београд
2.	Теодора Илић	I	Гимназија „Бора Станковић	Врање
2.	Анђелија Станковић	II	Гимназија „Свети Сава“	Београд
3.	Вања Малетић	I	ПБШ „Димитр. Давидовић“	Земун
3.	Иван Жупан	III	ССШ „Бранко Радичевић“	Рума

ИЛУСТРАЦИЈА

Млађи узраст ОШ

1.	Дамјан Радосављевић	IV	ОШ „Вук Караџић“	Књажевац
2.	Јелена Радонић	I	ОШ „Бора Радић“	Баваниште
3.	Ива Вујанић	IV	ОШ „Јанко Веселиновић“	Шабац

Старији узраст ОШ

1.	Милица Јеленковић	VII	ОШ „Дубрава“	Књажевац
1.	Сава Станисавац		СДШ Париз	Париз
2.	Милица Бабин	VII	ОШ „Бора Радић“	Баваниште
2.	Лана Микић	VIII	ОШ „Павле Илић Вељко“	Прахово
3.	Дуња Јовић	VIII	ОШ „Бора Радић“	Баваниште

Средња школа

2.	Исидора Благојевић	I	Техничка школа	Неготин
3.	Габријел Благојевић	I	Графичко-медијска школа	Нови Београд

ИНИЦИЈАЛ

Млађи узраст ОШ

1.	Софија Вељовић	I	ОШ „Десанка Максимовић“	Прибој
1.	Матија Антић	IV	ОШ „Вук Караџић“	Књажевац
2.	Дарија Гвозденовић	I	ОШ „14.октобар“	Драгинац
2.	Вања Пићурић	I	„Браћа Барух“	Београд
2.	Уна Обрађан	IV	ОШ „Бранко Радичевић“	Панчево
3.	Михајло Костић	IV	ОШ „Доситеј Обрадовић“	Врање
3.	Сташа Мијић	II	ОШ „Прва војвођ.бригада“	Нови сад

Старији узраст ОШ

1.	Теодора Јеремић	VIII	ОШ „Франце Прешерн“	Београд
1.	Сара Петровић	VII	ОШ „Свети Сава“	Гложане, Власотинце
2.	Ленка Мајски	VI	ОШ „Олга Петров“	Падинска Скела
2.	Тијана Мирић	VII	ОШ „Милић Ракић Мирко“	Прокупље
3.	Никола Блажевић	V	СДШ Штутгарт	Штутгарт
3.	Вукашин Живић	VI	ОШ „Љупче Шпанац“	Бела Паланка

Средња школа

1.	Филип Ристић	II	Графичко-медијска школа	Нови Београд
2.	Милица Лучић	I	Неготинска гимназија	Неготин
2.	Милица Раказов	II	ШДЗ „Богдан Шупут“	Нови Сад
3.	Катарина Тодоровић	I	Графичко-медијска школа	Нови Београд

КАЛИГРАФИЈА

Млађи узраст ОШ

1.	Лена Јеврић	IV	ОШ „Љупче Шпанац“	Бела Паланка
3.	Иван Савић	IV	ОШ „Доситеј Обрадовић“	Врање

Старији узраст ОШ

1.	Смиљана Михајловић	VII	ОШ „Светозар Марковић“	Лапово
2.	Лана Микић	VIII	ОШ „Павле Илић Вељко“	Прахово
3.	Јована Глицић	V	ОШ „Стефан Немања“	Ниш

ВЕЗ

Млађи узраст ОШ

1.	Неда Милошевић	III	ОШ „Љупче Шпанац“	Бела Паланка
1.	Хана Дедовић	I	ОШ „Десанка Максимовић“	Прибој
2.	Јана Јевремовић	III	ОШ „Љупче Шпанац“	Бела Паланка
2.	Ђурђа Дмитровић	III	ОШ „Попински борци“	Пискавац
3.	Вукадин Касумовић	III	ОШ „Љупче Шпанац“	Бела Паланка
3.	Софија Вељовић	I	ОШ „Десанка Максимовић“	Прибој
3.	Страхиња Јојовић	I	ОШ „Десанка Максимовић“	Прибој

Старији узраст ОШ

1.	Сања Бјелајац	VII	ОШ „Никола Вукићевић“	Сомбор
2.	Едвард Гудојевић	VII	ОШ „Стеван Мокрањац“	Кобишница
3.	Милица Кеврешанов	VII	ОШ „Ђура Јакшић“	Зрењанин

Средња школа

1.	Невена Еренић	IV	ШДЗ „Богдан Шупут“	Нови Сад
1.	Габријела Бакић	IV	ШДЗ „Богдан Шупут“	Нови Сад
2.	Катарина Шиљековић	II	ШДЗ „Богдан Шупут“	Нови Сад
2.	Викторија Зељковић	III	ШДЗ „Богдан Шупут“	Нови Сад
2.	Јана Михајловић	IV	ШДЗ „Богдан Шупут“	Нови Сад
3.	Оливера Марић	IV	ШДЗ „Богдан Шупут	Нови Сад
3.	Марија Роксандић	IV	ШДЗ „Богдан Шупут	Нови Сад

ЛУТКЕ

Млађи узраст ОШ

1.	Огњен Ивановић	III	ОШ „Димитрије Туцовић“	Јабучје
1.	Софија Пејчић и Вук Цветковић	I	ОШ „Љупче Шпанац“	Бела Паланка
2.	Урош Јовић	II	ОШ „Бошко Палковљевић“	Батајница
2.	Василије Живковић и Данијела Митровић	II	ОШ „Вук Караџић“	Малошиште
2..	Виктор Јовановић	III	ОШ „Љупче Шпанац“	Бела Паланка
3.	Данило Јанковић	I	ОШ „Јастребачки партизани“	Рожина, Меровина
3.	Дајана Чумпујеровић	I	ОШ „Стеван Мокрањац“	Кобишница
3.	Тамара Илић	III	ОШ „Вера Радосављевић“	Неготин

Старији узраст ОШ

1.	Тајана Димитријевић	V	ОШ „Бора Станковић“	Каравуково
1.	Андреа Богичевић	VIII	ОШ „Учитељ Таса“	Ниш
2.	Милош Јањић	VII	ОШ „Душан Јерковић“	Злодол
2.	Ива Лазић	VI	ЈУ ОШ „Свети Сава“	Бијељина
3.	Вукашин Живић	VII	ОШ „Љупче Шпанац“	Бела Паланка

НАГРАДЕ ЗА ПРЕДШКОЛЦЕ

1.	Борислав Младеновић	6 год.	ПУ „Наша радост“	Баваниште
2.	Ива Милановић	6 год.	ППУ „Патуљак“	Винча
3.	Дарија Милутинов	6 год.	ПУ „Наша радост“	Баваниште
2.	Софија Појић	6 год.	ППУ Киндергарден“	Београд
3.	Софија Буботић	4 год.	ПУ „Стоногица“	Сремска Митровица

СПЕЦИЈАЛНЕ НАГРАДЕ

1.	Јелена Рекић	лутка	Аделаида	Аустралија
2.	ИО ОШ у Васиљу		ОШ „Вук Караџић“	Васиље

СПЕЦИЈАЛНЕ ПОХВАЛЕ

1.	Одсек Дизајн текстила за ткање		ШДЗ „Богдан Шупут“	Нови Сад
2.	Ирис Салаи за макраме	.I	ОШ „Светозар Марковић“	Београд
3.	Анастасија Егерић за калиграфију	VIII	ОШ „Јован Јовановић Змај“	Стопања
4.	Александар и Иван Прибл за лутке	8 и 10 год.	ОШ српског језика	Габороне, Боцвана

ПОХВАЛЕ

1.	Ружица Ђорђевић за иницијал		Удружење „Живимо заједно“	Београд
2.	Група ученика		ОШ „Миодраг Матић“	Београд
3.	Ана Вучетић за иницијал	II	ОШ „Николај Велимировић“	Шабач
4.	Душан Тачковић за иницијал		ОШ „23. октобар“	Кленак
5.	Неда Милошевић за колаж	III	ОШ „Љупче Шпанац“	Бела Паланка
6.	Живојин Михајловић за иницијал	IV	ОШ „Светозар Марковић“	Лапово
7.	Михајло Бачвански за литерарни рад	VIII	ОШ „Бора Радић“	Баваниште
8.	Максим Цветковић за литерарни рад	II	ОШ „Бора Станковић“	Губеревац
9.	Сара Денић за лутку	VII	ОШ „Петар Петровић Његош“	Горње Кусце, Гњилане

ЗЛАТНА СЛОВА

1.	ОШ „ЉУПЧЕ ШПАНАЦ	БЕЛА ПАЛАНКА“
2.	ШДЗ „БОГДАН ШУПУТ“	НОВИ САД
3.	ШКОЛА ПРИМЕЊЕНИХ УМЕТНОСТИ	ШАБАЦ
4.	ГРАФИЧКО- МЕДИЈСКА ШКОЛА	НОВИ БЕОГРАД
5.	ЗЕМУНСКА ГИМНАЗИЈА	ЗЕМУН
6.	ДАНИЕЛА ПЕЈЧИЋ	КОБИШНИЦА
7.	ДРАГАНА ГАВРИЉУК КАТИЋ	НЕГОТИН
8.	НАЂА БРАНКОВ	ВРШАЦ
9.	АЛЕКСАНДРА ДРАКУЛИЋ	БЕОГРАД
10.	АКТИВ ЖЕНА „ДУГА“	БАВАНИШТЕ
11.	СЕСТРЕ КОЦИЋ	НИШ
12.	ПОРОДИЦА ЈАЊИЋ	ЗЛОДОЛ

ПОХВАЛЕ УЧЕСНИЦИМА ИЗ ДИЈАСПОРЕ

1.	Милош Гашић за литерарни рад		Српска допунска школа	Басано дел Грапа, Италија
2.	Катарина Јанковић за илустрацију		Српска допунска школа	Басано дел Грапа, Италија
3.	Давид Ђузепе Балтрамело за калиграфију		Српска допунска школа	Басано дел Грапа, Италија
4.	Иван Прибл за литерарни рад		Основна школа српског језија	Габороне, Боцвана
5.	Катарина Беровић за литерарни рад		Српска школа „Свети Сава“	Јоханесбург, Јужна Африка
6.	Сара Милић за илустрацију		Српска школа „Свети Сава“	Јоханесбург, Јужна Африка
7.	Мила Огњеновић за литерарни рад		Српска допунска школа	Париз, Француска
8.	Магдалена Јовашевић за иницијал		Српска допунска школа	Париз, Француска
9.	Сара Шарчевић за илустрацију		Српска допунска школа	Париз, Француска
10.	Уна Тривунчић за илустрацију		Српска допунска школа	Париз, Француска
11.	Сафија Ковачевић за иницијал		ОШ „Вук Карацић“	Власеница, БиХ
12.	Ружица Симикић за иницијал		„Вељко Чубриловић	Прибој, БиХ
13.	Анастасија Томовић за калиграфију		ОШ „Милан Илић Чича Шумадијски“	Хан Пијесак, БиХ
14.	Мила Стевановић за литерарни рад		Школа срп.јез. „Српскаоница	Рединг, Енглеска
15.	Стефан Кувелјић за илустрацију		Школа срп.јез. „Српскаоница“	Рединг, Енглеска

16.	Софија Кувелјић за илустрацију		Школа срп.јез. „Српскаоница	Рединг, Енглеска
17.	Саво Миљуш за илустрацију		Школа срп.јез. „Српскаоница	Рединг, Енглеска
18.	Миа Мракић за литерарни рад		ОШ „Бертхолд Ауербацх“	Норстетен, Немачка
19.	Анђела Естер Стевановић Нардзе		СДШ „СветиСава“	Вићенца, Италија
20.	Сара Милосацљевић за иницијал		СДШ „СветиСава“	Вићенца, Италија
21.	Павле Гојковић за иницијал		СДШ „СветиСава“	Вићенца, Италија
22.	Милица Бараћ за литерарни рад		СДШ	Роверето, Италија
23.	Борис Шпренц за литерарни рад		СДШ	Тори ди Квартезоло, Италија
24.	Ива Дабић за иницијал		СДШ	Тори ди Квартезоло, Италија
25.	Илија Андреа Стојићевић за литерарни рад		СДШ	Алонтe, Италија
26.	Елеонора Михајловић за илустрацију		СДШ	Алонтe, Италија
27.	Борис Драгојевић за литерарни рад		Допунска школа на срп.језику	Хамбург, Немачка
28.	Милош Словић за литерарни рад		Допунска школа на срп. Језику	Хамбург, Немачка
29.	Катарина Кичема за иницијал		СДШ	Хајделберг, Немачка
30.	Елена Теразино за иницијал		СДШ	Манхајм, Немачка
31.	Маша Јовановић за иницијал		СДШ	Сен Мор де Фосе, Француска

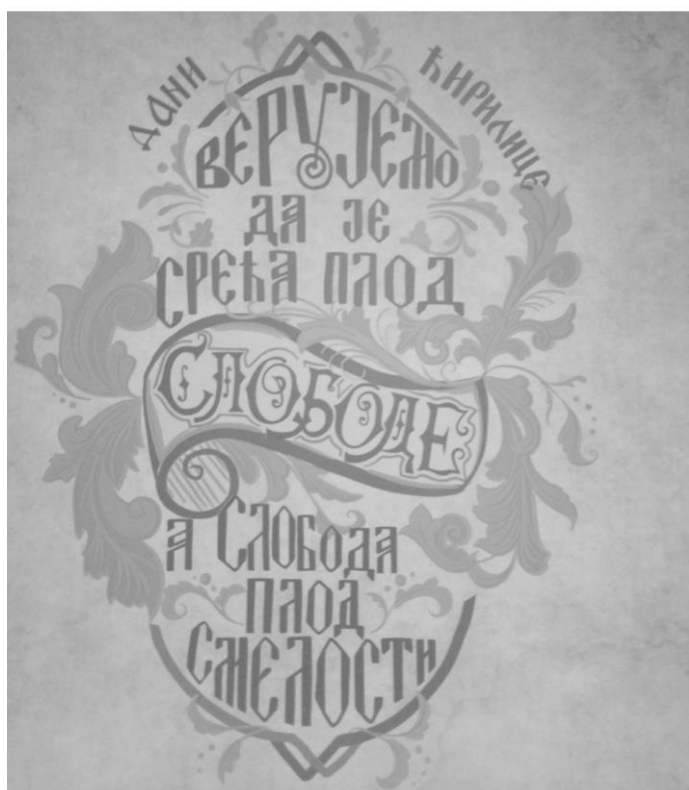
32.	Филип Животић за иницијал		СДШ	Рони су Боа, Француска
33.	Ирена Стевић за иницијал		СДШ	Пјерфит, Француска
34.	Саша Мансури за илустрацију		СДШ	Монтреј, Француска
35.	Петра Ивановић за иницијал		СДШ	Бонди, Француска
36.	Ана Лазаревић за иницијал		СДШ	Бонди, Француска
37.	Мија Петковић за илустрацију		СДШ	Љубљана, Словенија
38.	Тина Ђурановић за илустрацију		СДШ	Љубљана, Словенија
39.	Мина Живановић за иницијал		СДШ	Љубљана, Словенија
40.	Константин Ливопољац за иницијал		СДШ	Љубљана, Словенија
41.	Огњен Михајловић за иницијал		Допунска школа на српском језику	Фојербих, Немачка
42.	Елза Алија за калиграфију		СДШ	Епон, Француска
43.	Никола Мишковић за илустрацију		СДШ	Епон, Француска
44.	Милица Будић за илустрацију		СДШ	Арзиљано, Италија
45.	Јован Јовић за иницијал		СДШ	Арзиљано, Италија
46.	Петар Јовић		СДШ	Арзиљано, Италија
47.	Лена Станковић		СДШ	Арзиљано, Италија
48.	Лара Недељковић за иницијал		СДШ	Валдањо, Италија
49.	Ана Мирковић за иницијал		АКУД „Коло“	Копар, Словенија

50.	Јована Иветић за иницијал		СДШ	Ајслинген, Немачка
51.	Мила Цветановић за иницијал		СДШ	Кирхајм, Немачка
52.	Ана Трипковић за иницијал		СДШ	Ројтлинген, Немачка
53.	Анастасија Јовановић за иницијал		СДШ	Ројтлинген, Немачка
54.	Лаура Дел Регно за иницијал		СДШ	Калв, Немачка
55.	Анастасија Ивановић за иницијал		СДШ	Зинделфиген, Немачка
56.	Александар Петровић за иницијал		СДШ	Нојгеројт, Немачка
57.	Кристина Попов за иницијал		СДШ	Манхајм, немачка
58.	Сања Вошкар за иницијал		СДШ	Хајлброн, Немачка
59.	Николина Николић за иницијал		СДШ	Валдањо, Италија
60.	Дана Банић за иницијал		СДШ	Гибел, Италија

Захваљујемо менторима ученика у Српским
допунским школама широм света. Хвала што
српски језик и ћирилицу негујете и чувате!

ГДЕ ГОД ДА СИ ПАМТИ КО СИ !

НОЖЕМО ДА ИДЕМО КДА ХОЋЕМО,
РАДИМО ШТА ХОЋЕМО,ПА ОПЕТ,
НИЈЕ ТО СЛОБОДА. СЛОБОДА ЈЕ ОНА
ГОСПОДЊА СЛОБОДА~КА Д ЈЕ ЧОВЕК
ОСЛОБОЂЕН ОД ТИРАНИЈЕ МИСЛИ. КАД
ГА НЕ ТИРАНИЈУ НИКАКВЕ МИСЛИ,КАД
ЖИВИ У МИРУ.ОН ЈЕ ТАДА СТАЛНО У МОЛИТВИ,
СТАЛНО ОЧЕКУЈЕ ОД ГОСПОДА,РАДИ ПОСАВЕСТИ,
ТРУДИ СЕ. СВАКИ ПОСАО РАДИ ОД СРЦА.ЦЕЛОКУПНО
БИЋЕ НАЈЕ ТРЕБА ДА УЧЕСТВУЈЕ У МОЛИТВИ,И У
РАДУ,И У СВЕМУ.И ДА НЕ БУДЕМО РАТНИЦИ НА
НЕПРАВЕДНОЈ СТРАНИ,ДА НЕ РАТУЈЕМО НИ СА КИМ.
ДА МИСЛЕНО НЕ РАТУЈЕМО.ДА БУДЕМО ПОМИРЕНИ
СА СВИМА.ДА НЕ ПРИМАМО УВРЕДЕ К СРЦУ.

ОТАЦ ТАДЕЈ

САДРЖАЈ

ЗА УСПОМЕНУ.....	4
Др Рајка Уљмански: МЛАДИ ЗНАЈУ ШТА ЈЕ СЛОБОДА.....	6
НАГРАЂЕНИ РАДОВИ.....	9
Јана Башовић.....	10
Љубица Мијалковић.....	11
Ђорђе Раденковић.....	12
Ненад Савић.....	13
Теодора Симић.....	14
Лена Давидовић.....	15
Нина Картаљевић.....	17
Јелена Радонић.....	18
Вељко Стојановић.....	19
Јована Кундачина.....	23
Маша Ђукић.....	25
Софија Курћубић.....	27
Мина Дабовић.....	28
Маша Радановић.....	29
Страхиња Лемаић.....	32
Сара Станојевић.....	33
Елена Стевановић.....	34
Михајло Бачвански.....	36
Марија Лабус.....	37
Теодора Илић.....	41
Анђелија Станковић.....	42
Вања Малетић.....	43
Иван Жупан.....	45
ЗАПАЖЕНИ РАДОВИ.....	47
Милица Веселиновић.....	48
Никола Милошевић.....	51
Неда Милошевић.....	52
Даница Радосављевић.....	53

Алексеј Кузма.....	54
Марта Дукић.....	55
Реља Панчић.....	56
Андреј Јовић.....	57
Лазар Николић.....	59
Александар Милчић.....	60
Сањин Лазић.....	61
Борис Мајсторовић.....	62
ПОХВАЉЕНИ РАДОВИ ИЗ ЗАГРАНИЧЈА И РАСЕЈАЊА.....	63
Мона Стевановић.....	64
Борис Шпренц.....	64
Кристина Лекић.....	65
Илија Андра Стојићевић.....	65
Лука Ђорђевић.....	66
Ксенија Лукић.....	67
Милица Бараћ.....	68
Петар Нешић.....	69
Мила Стевановић.....	70
Мила Огњеновић.....	70
Миа Мракић.....	71
Милица Живковић: ЈУБИЛАРНИ 20.ДЕЧЈИ САБОР „ДАНИ ЋИРИЛИЦЕ 2021.“.....	72
РЕЗУЛТАТИ КОНКУРСА.....	74
САДРЖАЈ.....	86

ДАРОДАВЦИ

Вукова задужбина, Београд
Прометеј, Нови Сад,
Српска академија наука и уметности
Катена мунди, Београд
Академија СПЦ, Београд
Каирос, Сремски Карловци,
Српска књижевна задруга, Београд
ЈРЈ Мој издавач, Земун
Службени гласник, Београд
Издаваштво РТС-а, Београд
Новости, Београд
Јасен, Београд и

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотеке Матице српске, Нови Сад

821.163.41-93-1(082.2)

821.163.41-93-32(082.2)

ДАНИ ћирилице (20; 2021; Баваниште

Зборник децјих радова : тема „Слобода“ /
Дани ћирилице, Баваниште, 2021. ; [уредници
Милица Живковић, Бојана Рајић ; фотографије
Милан Живковић].- Баваниште : Дани ћирилице,
2021 (Баваниште : Графос).- 92 стр. ; 20 cm

Тираж 3.000.

ISBN 978-86-917201-9-3

COBISS.SR-ID 48165385